

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

XVIII. Non firmatur tractu temporis, quod de Jure ab initio non subsistit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

de Elect. in 6. quorum textuum priori femina post viri obitum ad secunda vota transeundi ab Apostolo stabilita facultas ei adimi: posteriori promoti ad Ecclesiam Parochialem & Sacerdotiò nondum initiato, annus ad eum Ordinem recipiendum à Jure indultus abbreviari & Ecclesia ante ejus lapsum illi auferri prohibetur. Simili modò in integrum restitutionis petendæ remedium Minori & Ecclesiæ lætis, reo dilatorias & peremptorias exceptiones opponendi, per sententiam gravato appellandi facultas à Jure indulta, à judice pro libitu auferri nequeunt vel coarctari.

Ratio Regulæ est partim; quòd, cum, hujusmodi facultates beneficia sint Juris communis, quòd naturà suà stabile perpetuumque est, cuius & stabiliter debeant prodesse: partim verò; quòd, cum judex Juris, non conditor, sed minister duntaxat & executor sit, *can. In istis 3. dist. 4.* ab ejus præscripto pro libitu recedendi careat facultate, *arg. c. 1. de Sent. & re jud. l. fin. C. Si contra jus & util. & l. Nemo 3. C. de Sent. & interlocut.*

3. Notabile tamen hæc in re inter judices est discrimen; cum, si judex supremus seu Princeps sit, humanò à se & antecessoribus suis conditò Jure indulta privilegia aliàque beneficia non solum in particulari aliquo casu per viam dispensationis minuere, eis dorogandò: sed revocare, vel lege contraria ex justa publicæ necessitatis vel utilitatis causa licitè, & nullà ejusmodi causà poscente vel suadente, saltem validè abrogare valeat; quòd humanæ leges ab ejus pendeant voluntate, *l. Princeps 3. l. ff. de LL. & Novell. 10 5. cap. 2.* sub cuius finem leges à Deo ipsi subjectæ asseruntur. Si verò judex inferior sit, secundùm Jus & istò indulta privilegia pronuntiandi necessitate constringatur, *pr. Iustit. de Offic. jud. præterquam*

in casibus, quibus à præscripto aliquo Juris recessus ipsi ab ipso Jure est permittus: sicut Jure indultum appellationis privilegium per veram contumaciam abstantibus, *l. 1. C. Quorum appellat. non recip. per tres conformes sententias condemnatis, c. Sua 6 5. de Appell. & l. Unica C. No liceat in una &c. & quibusdam aliis Jure est denegatum.*

Quæ Regulæ opponuntur, levia ferèque talia sunt beneficia Juris, quæ certis casibus à Jure adimuntur: sicut usus fructus in bonis adventitiis filii familias patri concessus, *l. Cum oportet 6. C. de Bonis, qua liber.* in bonis eà conditione, ne usum fructum in ipsis pater haberet, relictis denegatur. *Aurb. Excipitur C. eadem Rubr.* & casu, quò mulier judici, inspectionem & custodiam jubenti, non obtemperat, nondum nata proles in paternorum bonorum possessionem non mittitur: quantumvis aliàs ventri & proli nondum natæ ejusmodi missionis beneficium, & ab intestato venientium exclusio Jure sint indulta, *l. 1. ff. de Ventre in possess. mit.*

Sicut Juris beneficia generaliter indulta certis casibus denegari ab ipso Jure, sicutiam contrarià consuetudine, *c. fin. de Consuetud. &* si Jure Civili prodita sint, statutò quoque municipali vel provinciali tolli possunt, ex generali doctrina tradita *Lib. 1. tit. 2. à n. 33.*

REGVLA XVIII.

*Non firmatur tractu temporis,
quod de Jure ab initio non subsistit.*

SUMMARIUM.

1. Sensus & ratio Regule:
2. Quæ in ultimis voluntatibus & contractibus,

3. In

3. In rescriptis, sententiis &c. procedit.
4. Variis instantiis impugnatur:
5. Sed declaratur potius, quam convellatur.

1. **G**emina huic est Regula 29. Civilis, Quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere.

Sensus utriusque communi calculo approbatus est, Actus, qui ab initio, cum gereretur, invalidus nullusque fuit, solo tractu seu lapsu temporis, nulloque alio adminiculo accedente, non convalescit; ut actus ab initio valide gestus vim ac firmitatem consequatur. Ratio est; quia tempus non est modus inducenda vel tollenda obligationis, l. Obligationum 44. §. 1. ff. de O. & A. ac proinde nec modus reparandi & validum reddendi actum, qui nulliter est gestus: nisi inter, alio adminiculo superveniente, adjuvetur.

2. Sic accepta utriusque Juris Regula late patens usus, etque locus est in ultimis voluntatibus; sic enim testamentum & legatum, quod propter defectum personae testantis ab eadem instituti haereditis aut legatarii; quod illa testamenti factionis, ista institutionis ac legati Jure capaces non sint, invalidum, non convalescit, quantumvis personarum defectus cum tempore cesset, l. Ejus §. pr. l. Filius 19. ff. Qui testam. fac. poss. §. An servo 32. Instit. de Legat. In contractibus; nam sponsalia cum septennio minore, in quo aetatis defectum prudentia non supplet, invalide inita, legitimam aetate superveniente, non convalescunt; nisi novum consensu, verbis, scripto, aut facto expresso, ratificentur, c. Unic. pr. de Desponsat. impub. in 6. In beneficiis ac rescriptis; nam collatio facta clerico, non habenti legitimam aetatem, ista cum tempore impletam, non confirmatur, c. Si eo tempore

9. de Rescript. in 6. In judiciis; cum sententia, ipso Jure nulla, rei iudicatae vim & auctoritatem non consequatur: quantumvis ea gravatus appellationis fatalia labi sit passus, l. Expressim 19. ff. de Appellat. &c.

Non pauca tamen instantiae Regulae opponuntur; nam primò, si minor curatorem habens sine eo contrahat, contractus ipso Jure nullus est adeò; ut ei in integrum restitutionis auxilium non sit opus, l. Si curatorem 3. C. de In integr. restit. & tamen, si ille factus major per quinquennium questus non sit, perinde ut, si ab initio cum omni solennitate gestus fuisset, subsistit, l. fin. C. Si major. fact. alienat. Secundò, simili modo professio Religiosa Jure invalida quinquennii lapsu confirmatur; ut contra eam postea reclamans non audiat, ex decreto S. Synodi Trident. Sess. 25. cap. 19. de Regular. Tertio, rei alienae venditio, in domini praedictum invalida, lapsu 30. annorum sic firmatur; ut rem venditam ab emptore repetere etque auferre non possit, l. Si quis §. 1. junctâ Glossâ; V. Tennerit, C. de Praescript. 30. vel 40. annor. Quarto, electio facta contra canones, v.g. non servata forma c. Quia propter 42. de Elect. ipso Jure irrita est c. cit. pr. & tamen vim habet, sequentem novam electionem impediendi, c. Auditis 29. junctâ Glossâ fin. de Elect. Quintò, collatio beneficii patronati sine patroni praesentatione vel consensu facta nulla est, can. Decernimus 16. q. 6. & tamen, si patronus intra tempus ad praesentandum a Jure sibi concessum non reclamet, convalescit ac sustinetur.

Sed haec ipsae similes instantiae Regulae declarandae ansam potius praebent, quam eam convellant. Prima & secunda; quia contractus minoris non convalescit ex solo tractu temporis, sed ex tacito consensu ipsius minoris, qui contractum autè initum ratum habuisse, vel querelae

aut a-

aut actioni sibi competenti renuntiâsse, ex ipsa quinquennali taciturnitate præsumitur: ex qua taciturnitate etiam Professionem ratificatam præsumi, *Lib. 3. tit. 31. n. 92.* est dictum.

Tertia; quia translatio domini rei venditæ in emptorem non habetur ex solo lapsu temporis: sed partim ex negligentia, *c. Vigilanti 5. de Prescript.* imò tacito consensu domini, qui rem suam tricennio non repetendò in ejus alienationem & domini translationem consentire aliquibus videtur; *Vix enim est, ut non alienare videatur, qui rem suam patitur usurari,* sententia est Pauli JCT. *l. Alienationis 28. ff. de V. S.* partim ex bona fide & continuatione possessionis venditæ rei alienæ: & beneficiò atque autoritate legis, rei tricenniò ita possessæ dominium transferentis in bonæ fidei possessorem, per tradita *Lib. 2. tit. 26. n. 6.*

Quarta; cum; quia *c. Auditis cit.* præfens Regula in terminis approbatur: tum verò; quia eò relata posterior electio irrita fuit, non propter primam ipsò Jure nullam: sed; quòd à Capituli parte minori & appellatione pendente fuerit celebrata, *Glossa in c. cit. V. Maxime ubi Panormit. n. 8. & Pirrhing ad Rubr. de Elect. n. 191.*

Postrema; quia ea collatio Episcopi non convalescit ex solo tractu temporis: sed ex negligentia patroni intra tempus à Jure indultum ad beneficium neminem præsentantis; hoc enim si negligenter omittat, præsentandi jure pro ea vice privatur, ejusque negligentia collatio nulliter facta roboratur; ne diutina beneficii vacatio Ecclesiæ damnosa & animabus sit periculosa, *Peckius hanc Reg. n. 4. & Strein. n. 3.*

☉ (O) ☉

REGVLA XIX.

Non est sine Culpa, qui rei, qua ad eum non pertinet, se immiscet.

SUMMARIUM.

1. Non pertinere ad aliquem quid dicitur.
2. Sensus vario Regule.
3. In se immiscente supponentis culpam.
4. Extra quam est gestor negotij alieni.
5. Et huic se immiscens casu exigentis necessitatis.

Sicut ad aliquem res pertinet vel ratione domini aut juris, quod in ea habet, v.g. eam detinendi: vel ratione ejus ulùs ipsi competentis, vel cum aliis communis: vel ratione officij, administrationis, curationis, statûs &c. sic ad eum non pertinere; ac proinde rei vel negotio ad se non pertinenti se immiscere dicitur is, qui rem alienam invadit, vel possessionem vacantem occupat propriâ autoritate; cum omnes scire debeant, hoc, quod suum non est, ad alium modis omnibus pertinere, *l. fin. C. Unde Vi:* qui invitò & prohibente dominò ejus negotium administrat: nisi sumptum faciat; ut eum ab interitu vel miseria servet, *l. Non tantum 6. ff. de Appell. & relas. C. can. Ipsa 27. q. 4.* qui in alterius officium vel jurisdictionem se ingerit: qui proficitur Scientiam v.g. Juris, vel artem v.g. Medicam, Pharmaceuticam, Chirurgicam, quam non callet &c.

Regula præfenti consonat illa, *Culpa est, se immiscere rei, ad se non pertinenti, qua est 36. in Pandectis.*

Sensus utriusque est, *Se immiscens rei alienæ, in qua nihil juris habet, vel*
E c c e negotio